

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Előfizetési pénzek és reklamátók a kiadóhivatalhoz
 (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: TAKÁCS R. ISTVÁN.
 Kiadó-tulajdonos:
 GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
 Hirdetési díj: 1 hasábos petisors egyezsori hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegűl 30 kr.
 Nyilttér petisorsa 25 kr.

A Muraszombat—Csendlak—Széchenyikut és Csendlak—Kőhidai vicinális közlekedési út.

Mindenekelőtt legyen szabad jó és használható állapotban tartott utak szükségességéről általában szólnom.

Bizonyára senki sem fogja tagadásba vonni, mikép az első feltétel, egy községet a kultúra bizonyos magasabb fokára emelni az: hogy közlekedési utjai oly állapotba helyeztessenek, miszerint azok a közlekedés általában, minden viszonyok között és minden időben, lehetséges legyenek.

A földmives a maga egyszerűségében ezt az első pillanatban nem fogja mindjárt belátni, mert a reá eső darab útnak megkavicsozása munkájába kerülne, mely munkára — ha szépségesen nem teljesítene — hatóságilag is lehet kényszeríteni. Mit törődik ő jó országuttal? Nincs neki lakkirozott kocsija, sem drága szerszáma, mely tönkre mehetne!

De ez nem ugy van ám!

Ő neki is van kára. Bizonyos körülmények között felette nehéz, sőt sokszor teljes lehetetlen a mi községi utainkon nagyobb terhet tovább szállítani. Ha nagy nehezen mégis sikerül, ugy bizonyára az anyag rovására; ló és szerszám egyaránt szenved alatta s így a földmives, mint aki terhek tovaszállításánál legtöbb erőt foglalkoztat, van megkárosodva, ha ezt a majdnem járhatlan utakon teszi.

Mikor látni leginkább a földművest nehezen megrakott kocsijával az uton? Bizonyára csak oly időben, amikor otthon a gazdaságban mi dolga sincsen; ez pedig ép oly évszakba esik, amidőn az utak a sok esőtől amugy is eléggé átáztak s a nehéz terhek

keli közlekedés által mondhatni feneketlenül váltak!

Személyes érdekektől ezuttal egészen el akarok tekinteni és e sorokkal egyedül a czimben érintett utvonlra akarom irányítani a közfigyelmet, mint a mely utszakasz mondhatni egyike a legjártabbaknak járássunkban.

Mindenki ismeri hatóságunk oda irányuló buggó törekvését, hogy közlekedési utaink jó állapotban tartassanak, amit szabad legyen dicsőítőleg felemlíteni.

De nem mindig elégséges rendeleteket és parancsokat kiadni, ha azok nem, vagy csak hiányosan tartatnak meg, mint ahogy — elég sajnos — így van ez minden dolognál, amiből a nép kézzelfogható hasznot nem lát.

Nem elégséges továbbá a megrontott ut javítására a hibás helyeket egy kevés kavicsal és ennek is a legöregebbjével felhordani. Ezen elvnek csak rövid ideig tart és nem sokára végkép elsüllyed „nihelyt az évszák nedvesebb időjárását hoz.

Az utak jókarban való fenntartásának alapfeltétele minden körülmények között, hogy az szárazan tartassék. Száraz pedig csak akkor lehet: ha annak két oldalán kellő szélesség- és mélységben árkok léteznek.

Hisz vidékünkön, ahol csekély távolságban a kavicsnak minden nemével találkozunk, felette könnyű rossz utat jó közlekedési uttá alakítani át. Ha pedig az ut egyszer már rendesen helyre van állítva és ha az illető községek annak jó karban tartásához szükséges kavicsnak évről-évre való felhordására szorítottatnak, ugy kell, hogy a nevezett utvonalon ép ugy tovább érhesünk, akár csak az országuton, és hogy ez bárki-

nek kiszámíthatlan haszna lenne, azt bizonyítani felesleges.

Mily terhére eshetik a hivatalnoknak, orvosnak, lelkésznek és bármely magánembernek egyaránt, aki hivatalból kénytelen rossz időben és uton hosszabb kocszást tenni, és mennyi időt veszíthet, ha ahelyett, hogy gyorsan tovább haladna, nyomorúságosan odébb bagtat!

És mily sajnálatra kell méltatnia a szegény kocsis vagy gazdának lovait, melyek egy ily fáradságos menet után az abrakot is megenni vonakodnak.

Mondott utszakasz — mint már érintve lett — járásunk egyik fő-közlekedési ere és ha valaki ezen utvonalon lakik, az könnyen meggyőződést szerzethet magának a nagy forgalomról.

Nevezett községi ut összeköti járásunk székhelyét a hozzáink legközelebb fekvő komppal s a Murán tul levő két híres savanyuviz-forrással.*)

Ami ezen vonalon az év folyamán savanyuviz szállítatik, az mesés mennyiségű. De még a Széchenyi-forrás és Radeini fűrdő látogatóinak száma is rendkívül nagy,**) s ezen látogatók nemcsak a szórakozást kereső kirándulók, hanem jelentékeny részben üdülést óhajtó betegek.

Az országot s a Mura közötti, messze Zalamegyébe terjedő összes lakosságának kersekedelmé Regede felé ezen az ut közlekedik. E községek bármelyik tagja, ha akár-mily ügyben kénytelenítve van Regedébe

*) Ad vocem Széchenyi forrás. Mint biztos forrással értesülünk, Vogler József ur 20 fenyőárfát igért szociálist-lászlói erdőből a hidak jókarbantartására. Szék.

***) Főleg most, midőn az épülőfélben levő regede—lutenbergi vasutvonal lesz a jövő évben — a Széchenyi-forrás mellett „Radein“ állomással — megnyitva. Szék.

GYÓTÁRSÁG

Minden jó a maga idejében.

Németből átdolgozta: B. F. „M. Sz.“ után.

Nem emlékszem már bizonyosan, melyik évben, de azt tudom, hogy augusztus 1-én történt, mikor valami nagy, hazafias ünnepélyt rendeztek Párisban, a Concorde-terényen. Koppant forrásog volt s ehhez járult még az ezernyi meg ezernyi tömegek tolongása.

— Az Istenért, vigyázzon egy kissé! — kiáltott egy elhízott szomszédjának Lary Alfréd fiatal festőművész. Ön valóban agyon akar nyomni engem!

A megszólított egy hanggal sem válaszolt, és a helyett, hogy a felszólításnak eleget tenne, nehéztésének egész súlyával fiatal emberünkre dől, ki a nagy teher alatt majdnem összeroskad.

— Ah! uram, ugy látszik ezt ön dacból teszi — kiált Alfréd türelmét vesztve — nos, hát fogadják — köszönetül!

S o szavak kísértésében dühösen öklökre szorított kezével hatalmas csapást talált mérni szomszédja széles arcára, hogy a követ ur menten összeesett s orrából, szájból ömlött a vér.

— Orvost, orvost! — kiáltott egyszerre száz torok is, miközben néhányan az áldozatot igyekeztek kivinni a tolongásból. Végre megjelent az orvos, s miután megvizsgálta a beteget, kijelenté, hogy az rendkívül súlyos.

— Megöltém volna őt? — gondolá rémülten

a fiatal festő s már épen el akart illanni észrevételül, midőn egy rendőrtiszt jelent meg a helyszínén. Átkutatá az ájultnak zsebeit személyazonosságának megállapítása végett; talált is nála egy felbontott levelet ezzel a czímzessel: Van Dergom hollandi kir. nyug. kapitány urnak, Páris, rue de Provence, 5.

— És most, uram! — fordult a hivatalnok Alfrédhez, — szabad kérnem az ön nevét és lakását?

Alfréd meghajtottá magát és átadá névjegyét. Azután a rendőrtiszt felszólítására bérkocsisért szállat, melyben a még félig öntudatlan állapotban levő kapitányt lakására vitték.

Hősünk pedig az átélt borzasztó esemény hatása alatt egészen kábultan botorkált baza műtermébe. Nem tudott semmire sem fogni, sőt az éjszakát is álmatlanul virrasztotta át: annyira erőt vett rajta az aggodalom és az izgatottság.

Másnap reggel elhatározta, hogy tudakozódik szerencsétlen áldozatának állapotát felől. Elment a Provence-utczára.

Az 5-ik számú ház kapusa azzal a meglepő újsággal szolgált neki, hogy Van Dergom kapitány épen most reggelizett, és pedig — amint magát kifejezé — „igen tisztességesen“: egy fél pulykát, södort, szardellát stb. s annak megfelelő mennyiségű sört, ugy, hogy a legnagyobb valószínűség szerint a kapitány tul van már minden veszélyen.

Lary Alfréd ennek hallatára végtelenül megkönnyebbülve lélegzett fel. De a házmester hozzátevé:

— Annak a másiknak azonban nem irigylem a sorsát!

— Melyik másiknak?

— No hát annak, aki a kapitány urat pofon ütötte. Az ugyan vigyázzon a bőrére, mert a kapitány ur az ilyen dologban nem érti a tréfát. Mindig tört és pisztolyt hord magával...

— Tört és pisztolyt? — szörnyűkődék hősünk.

— Ön talán kételkedik szavamban? E Hollandiában is három ellenfelét terítette le egymás után, pedig azok nem is sértették meg ennyire. Meg lehet róla győződve, uram, hogy ő ezt az arczúrtást nem fogja olyan könnyen zsebretenni.

Alfréd a nélkül, hogy gyávának tartaná magát, olyan furesza borzongást érzett a hátán végig szaladni, midőn a rettenetes kapitánynyal való párba lehetősége gondolt.

De a házmester előtt lehetőleg igyekezett megőrizni nyugodtságát s tőle telhető közönyös hangon kérdezé, hogy mi lett a merénylőből és hogy talán a kapitány nem is tudja, ki volt az?

— Azt hiszi? — válaszolt a kapus — akkor nagyon téved. — A kapitány urnak — mihelyt magához tért — legelső dolga volt a rendőrségnél utána tudskoztatni...

Ebben a pillanatban fogat állott meg a kapu előtt s egy gyönyörű fiatal leánya ugrott ki belőle.

— Ah! mily szép! — kiáltott fel Alfréd önkénytelenül. Mint festőművész, szakértő volt a szépség megítélésében.

— Ez Gizella kisasszony, Van Dergom kapitány ur leánya — magyarázá a kapus.

menni, eme vonalat használja. Nem hagyhatom említés nélkül még a sok vásárlólagokat sem, kik havonként ez utvonalon, sokszor szoros sorrendben részint Regedébe, — részint más alkalommal az ellenkező irányban jársunk székelyére vonulnak.

Nem volna itt már rég idegen egy könyvnyen mellőzhető bajnak elejét venni?

Mindezekből kifolyólag bátor vagyok az intéző körök az ügy iránti érdeklődésre felhívni és nem is kételkedem, hogy jelen sorok által indítvatta, a közlekedési ut Muzaszombat—Csendlak—Székelykút és Csendlak—Köhida nemsokára a járás disze- és becületére való vicinális uttá leendő.

Csendlak, 1889. okt. 28.

GRÓF APRAXIN SERGIUS.
mint az utrendészeti biz. tagja.

Mikép lesz az ember ferde növésű?

Bármily sajtóságon hangzik is jelen értekezésem felirata, mindazáltal egészen kiváló s úgy hiszem, hasznos is azon célja, hogy az ifjúság testi nevelésének bizonyos és annyiszor előforduló hiányaira emlékeztessék.

Ily hiányok közé sorolhatunk azok, melyek egyszerű a gyermeki- és ifjú szervezet erőteljes kifejlését általában nem kis mértékben gátolják, másrészt a testtartás és az egyesenes növes különböző viszárságait előmozdíják. „Maga kárán tanul az ember” — mondja a közbeszéd. E sokszoros tapasztalatra alapított igazságot legtöbb használat értékcsíthetjük úgy, ha nyugodt s elfogulatlan megfontolással hozzá fogunk mások hibáin vagy kárán tanulni. A nyomtatásos rúntatás bizonyos hibákra és azok alapokaira, sokszor biztosabban szokott a kívánt czélhoz vezetni, mint ha a legcélszerűbb utasító-szabályokat és szabályrendeleteket száraz, tan-ágazatos alakban oda-állítjuk.

Az egybíránt tagadhatatlan tény, hogy sokkal könnyebb feladat volna egy tökéletes egyenes növesű gyermeket ferdevé tenni, mint egy már létező s némileg előrehaladott ferde növesű elbírítani. S ép ezen oknál fogva annál érthetőbben és szorgosabban fog a dolog előlünk fel-tűnni, hogy ezen önviselői hibákra különös figyelmet fordítsunk, hogy annál biztosabban elejét vehessük egy oly könnyen képződő bajnak, mely, ha egyszer létrejön, igen gyakran úgy az orvosnak, mint az érdekelteknek nagy gondot szerez, és ha magasabb fokát elérte, oly feladatot szolgáltat, melynek tökéletes megoldása nem ritkán jelentékeny, sőt legyőzhetetlen nehézségekkel van összekötve.

Mint hogy nagyon gyenge és beteges testalkat petyhédű izomrostokkal és kevésbé szilárd csontokkal a gyermeki szervezet ferdenövésre is hajlandóbb teszi, úgy mindenekelőtt szükséges, hogy a testi nevelés különféle hiányait, névszerint az ifjúság szellemi kiképzésére vonatkozó befo-lyásokat, mint a melyeknek káros következménye elmaradhatatlan, mindenkor szem előtt tartsuk.

Az előre bocsátottak után átérünk a testi nevelés azon hiányaira, melyek a gyermek születésétől annak fogzásáig tartó időszak alatt szoktak előfordulni.

Már mielőtt a gyermek megpillantja a nap-

— No ugyan egy mákszemnyit sem hasonlít hozzá! — mondá fiatal emberünk s észrevéve, hogy majd elszólt magát, sietett távozni.

Azóta két nap telt el.

Midőn Alfréd egy üzleti dolgából hazatért, Van Dergom kapitány nevéjegyét találta asztalán, mely sarkán be volt hajvta.

— Láttad azt az urat? — kérdé inasától.

— Igenis uram. Ugy néz ki, mint egy valószínű angol bulldog, s rendkívül haragosnak látszott, hogy Őt nem találta itthon. De azt mondta, hogy holnap újra eljő.

Most rögtön eszébe jutott, a máskor különben meglehetően szórakozott és feledékeny művésznek, hogy egyik barátja már hónapok óta hivatgatja vidékre, pár hétet tölteni nála. Haladéktalanul csomagoltatott is, s már a legközelebb induló gyorsvonaton sietett a falusi élet nagyszerűségében gyönyörködni.

Azonban alig szállt meg barátja vendégszerelő házában, midőn a Párisból keltezett híveirát is megérkezett, mely e szavakat tartalmazta: „Varjón rám, felkeresem őnt! Van Dergom.”

— Uristen! Ez elől a dühös hollandi elől nincs menekvés! De honnan a mennydörgés izéből tudhatta meg tartózkodási helyemet? Bizonyosan az az akasztófaraváló inas meg hagyta magán vesztegettetni ...

Hönsük aztán mind-nre kérte barátját, a mi szent előtte, táviratozoz vissza azonnal a kapitányának, hogy ő épen most utazott el innen — Changerbangangerbe!

világot, sokszor ott találjuk a szegény terem-ményt élet- és fejlődésképességét veszélyeztető különféle befolyásoknak kitéve, minek oka természetesen az anyának észellenes magukveletoe az áldott állapotbanul alatt.

Míg az egyik a nap legnagyobb részét egybéként tökéletes egészség mellett ülve vagy fekvve tölti el, és csak igen ritkán vagy soha sem teszi ki magát a szabad levegő és mozgás erősítő s éllett befolyásának, addig más — figyelembe sem véve áldott állapotát — a legcélszerűtlenebb s legmegfeszítőbb testmozgásokat megbecsáthatlan könnyelműséggel teljesíti. Tanczol, uszik, sőt lovagol, és ha itt-ott ezen legcélszerűbb eljárás dacára a szülés mégis szerencsésen végződik, úgy az értelmesebb s tapasztaltabb emberek jó in-fóseit kigunyolják, mintha már nem többen ugrottak volna ki az ablakon, anélkül, hogy magukat megsértették volna, és mégis ki merné állítani, hogy az ily lezuhanás általában veszélyes-e?

De látunk oly anyákat is, kik — tekintetbe sem véve kis méhmagzatjaikat — a leghevesebb indulatoknak és legszenvedelésebb izgatottságnak engedik át magukat, mintha bizony nem ugyanaz a vér keringene ereikben, mint a mely kering magzatjukban.

Most következik még számos nő hiúsága, kik természetű szepítésére rendszeren fűzőnyt viselnek, nem gondolva arra, hogy az altesti szerveknek az által előidézt szorítás a és ebből keletkezett vérkeringési zavarok a gyermek egészségének és életének kisebb-nagyobb mérvben kárt okozhatnak.

Végül az életrendi szabályok áthágása.

(Folyt. köv.)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A mezővári előjárásnak pénzen vásárolt megelőző közleményemet érintő valszakura engedje meg, hogy védelmi állást foglalhassak el. Nehogy azonban ismétlen pszichológussal vádoljon a mezővári előjárás azon kifejezéseimot, hogy választuk pénzen vásároltnak nyilvánított, iparkodom állításomat mindenekelőtt beigazolni.

Vajjon a mezővári előjárás melyik tagja fogja választuk szerkesztését magára vállalni? Jóhiszeműleg mondatom, egyik sem képes! Így tehát pénzen szerzett. Kitűnik állításomból az is, hogy űk idézett cikket nem értik, miután a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen nem bírják, tehát ily imrodorra űk nem is képesek.

Előjárók nevésségessé teszik magukat, midőn engem a jellemtelenség vádjával sujtanak, a mely fogalom értelme teljesen ismeretlen előttük. Közölök a jellem fogalmát ki ismeri? űk tehát valakik pénzért bíreltek vagy kértek meg hogy fejlejen helyettük: oly nyelven és ilyalban, a melyben űk ontárok. — Oly kifejezésekből álló cikksorozatokat íratnak s irtak alá, a minek jelentőségét, értelmét nem tudják; de, mivel előlük tettek, hát aláírták. Ezen eljárásukat nevezem aztán én, mint ki tudatában vagyok e fogalomnak — jellemtelenségnek.

űk akarnak engem embertársi kötelességre figyelmeztetni, a kaj, mint mult havi tüzességi alkalmával tettek, saját községükben sem érzik a kötelességteljesítés hivatottságát.

Kolossa Ferenc mezővári tanító urral Muzaszombatból gyalog menve egy napon, az ő udvarán értesülünk arról, hogy a délutáni órákban Ernisa X. háza s szomszédjának mellékepilletői le-

— És úgy is történt. Azóta jó ideig nem hallott semmit Alfréd a hollandiról s már-már azt hitte, hogy végképen megszabadult annak földözésétől.

A következő év tavaszán azonban, nincs feljegyezve melyik napon, egy jól megtermett ur csepengett Lary Alfréd lakásán.

A fiatal művész gyantalanul ajtó nyitott és — képzeltelni remélhetők — Van Dergom kapitány állott előtte, ki még a mult ősszel Marsseillebe költözött, de most a virágkiallításra feljött Párisba.

— Végre megtaláltam őnt! — kiáltott fel. Mily régóta keresem, hogy ...

— Elég uram! — szakította félbe szavait Alfréd, ki már a kapitány pisztolyát mellének szegezve érzé. Jól van, szolgálatára állok önnek ... Fegyverei?

— Mit mond ön?

— Nos, ön választhat ön a sértett fél ... Nekem különben is egyre megy, akárhogy végez velem, ha már minden áron meg akar élni ...

— űnt? Megölni? űnt, Alfréd? Megmentőmet? — tört ki a kapitány elzékenyülve, mi közben hatalmas karjai közé zárta fiatal emberünket. En éljétek meg téged? Téged, kinek az életemet köszönhetem ...

— Hogy-hogy? kiáltott Alfréd elbámulva.

— Ugy, hogy ... akkor — ott a Concorde-terren, hol a hőség és a nagy tolongás miatt a vér iszonyúan a fejembe szállt, egészen elkábultam, elvesztettem az egyensúlyt, már majd holtan rogytam össze, — akkor te mentéd meg életemet!

égték. A fecskendőt összes felszerelvényeivel az iskola udvarán találtuk, lévén az idő esti 9—10 óra között. Emellett tanító urral a tűz színlelyére ép akkor értünk, midőn a fal mellett felhalmozódott széna, szalma újból lángot kapott. Kialtózásainkra — miután kinn egy lélek sem volt látható — emellett károsult házából több férfi futott ki s a tüzet a szalma összetiprásával igyekeztek elfojtani, — mely eset fölött szörnyű módon megbotrakozva, arra kértük őket, menének vizet szerkekkel s öntöznek meg a tüzek tovább terjedéséül szolgáló anyagokat, de senki sem mozdult. Tehát ott hagyta a meg szunyadozó tüzet fecskendő s egy csepp viz nélkül a dieserőtes előjáróság.

Midőn láttam, hogy kifakadásaim s kérésimre senki sem ment vizet, illetékes hatóságunknál leendő feljelentéssel fenyegettem őket. De használatul! Hol volt akkor az előjáróság? vagy a tűz tovább terjedését gátoló intézkedése? Fenniti állításom valódiságát igazolja mint jelen volt a mezővári tanító ur.

Előző cikkem tartalmát valótlanúsnak mondják, holott Sável János mezővári. Sável István bagonyai illetőségűek — mint ki a csardái jelenet szemtanúi voltak — bemonádái után adtam elő a tényállást. ezt pedig, nem csupán én, hanem többen hallották.

Valótlán az előjáróknak azon állítása, mintha én boszu által vezéreltetve irtam volna cikkemről azért, mert egy alkalommal egy mezővári éjeli örök hazumetnemben megtámadtak s fogorbaságaiakkal illettek; holott eskás józán fellobosom felháborodásának tulajdonítható.

Hogy az éjeli örök általi okélluki megtámadtatásomat a bíró által jegyzőkönyvbe kívánom felvétetni, jogos követelés volt föl-m, mert önzertem mértéte a jogtalan megtámadás, az éjeli örök kötelessége: gyanus magaviseletű vagy éjeli esendháborítást előidéző, nem pedig békes utazó egyének feltartóztatása.

Ani a jámbor mezővári legényeket illeti, megjegyzem, hogy fejlejen arra a mezővári előjáróság: hány bagonyai egyének verték már be a fejét?

Végül pedig kijelentem, hogy még a közép-műveltség színvonalán is jóval alul álló s oly szellemiségűekkel — mint kik nem a saját, hanem másnak pénzen vásárolt észével gondolkodnak — s ez által akarnak egy, a közügyeket szívén viselő egyént sárba rántani: méltóságom alódnak tartom, hogy velök hírlapi polémiát folytassak.

Bagonya, 1889. november hó 5.

BABOS JENŐ.

Hirek és különfelek.

— **Legfelsőbb kitüntetés.** ű Fel-sége szerette tisztelt alispánunknak, Reiszig Edének, a szombathelyi lovassági lakotnya építése körül szerzett érdemei elismeréséül a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. űszintén örvendünk.

— **A muzaszombati casino** a Lendvautézában levő Kiribsele három szobából álló lakást vette föl. Reméljük, hogy az új helységben a casino beülete is át fog alakulni.

— **Dr. Czipóti Zoltán** járás-orvos — a novemberi előléptéssel alkalmával a honvédséghez szabadságot állományú főorvossá lett kinevezve. Gratulálunk!

met! Te mentéted meg a biztos gutatétéstől azzal az ökölepással, mely oly jól talált. És aztán ki vitetett engem haza, ki tudakozódott másnap oly részvétel utánam, s ki volt az, ki háfam nyilvánításra elől mindig oly nagy, igazán paratlan szerénységgel menekült? Mindig te és te ... De most megfogtalak, fiatal barátom, ezáltal nem menekülhetsz előlem. Jer velem, bemutatlak esak-ladomnak s ma együtt fogunk ebédelni ...

Erthetjük Alfréd meglepetését, zavarát, de másfél óromét is, midőn ezek a váratlan hálaszavak kifogyhatlan áradatát hallotta. Huszszor is elhatározta magában, hogy a kapitányt felvilágosítja, elmond neki mindent őszintén, úgy a mint volt ... De a kapitány nagyon boldognak látszott hitében, minek őt abból kiabándítani? Meg aztán — gondolta hönsük — hátha az az átkozott párba valahogy ismét szönyeрге kerülhetne? Végre is tehát csakabbnak tartotta a dolgot nem bolygatni, legalább egy ideig ...

Két hónappal ez esemény után szeg esküvő-ről irtak a párisi lapok: Lary Alfréd hírneves festőművész előlathoz vezette Van Dergom hollandi kir. nyug. kapitány fiatal, bajos és szellemes leányát, Gizellit.

Mi a magunk részéről csak annyit tehetünk hozzá, hogy emél összekötött, boldogabb házasság meg alig köthetett valaha.

Ime, jámbor olvasóink és olvasóink, történetünkbel beláthatjuk, hogy minesen oly rossz dolga a világon. — még az arczipulapást sem véve ki — ami jó és hasznos ne lehetne: *a maga idejében!*

— **Kovács Károly** kir. aljbíró. mint a marasombati dal- és zene-egylet elnökét, az egy-let kebelből kiküldött bizottság is üdvözölte nevenapja alkalmából. Az ünnepeket megköszöntve a megemlékező s megígérte, hogy az egylet érdekeit mind-nkor szíven fogja hordani.

— **Helylegizáltás.** A múlt héten hozott ama hírrel szemben, hogy a temetőben az utak tisztogatására az intéző körök gondoskodtak, tud-nunk kell, miszerint az esakis M. xier Matyas városbíró ur büszködsiá folytan történt meg, s hiszük, ha városbíró ur az nap irthon van, a temetői botányoknak is eleve eleje lett volna véve. Ennyit hoz helylegizáltás r. l.

— **Jóétkezés.** A „marasombati híradás” tanítókör* áráhazalapa növelésére adakoztak; Méhés szálék 1 frt 5 kr. Luthár Pál 1 frt. Papirkosár 1 frt. Irodalom 84 kr. „Matyas Diák” 50 kr.

— **Folyó hó 4-én** eszközlötetett a két megyei bizottsági tag választása a bellatinézi kör-ületben a választók rendkívüli érdeklődése mel-lett. Az elnöki szeket Mecsey János nyug. jbró. az alelnöki Kozeth Matyas nyug. bíró. foglalta el, a jegyzői tisztelet pedig Nagy Sándor helyb. kör-jező bizatot meg. Pont 9 órákor az elnök lelkes szavakban üdvözölte a nagy számu választókat s a választást megnyitottanak nyilvánította. A bizalmi férfiak megnevezése után a szavazási cédulák beszedése következett, a melyekből kifütn, hogy Mecsey János és Kozeth Matyas urakba ló hó helyzeve a nép bizalma. Gratulálunk! r. l.

— **A kir. táblák decentralizációjára** vonatkozó törvényjavaslatot Szilágyi igazságügy-miniszter meg a költségvetés tárgyalásának befejezése előtt le fogja tenni a képviselőház asztá-lára, hogy a kapcsolatos előmunkálatok rögtön megkezdhetők legyenek. A miniszternek elhatá-rozott szándéka, hogy a decentralizált táblák legkésőbb 1891. jan. 1-én feltétlenül megkezdjék működésüket.

— **Új vicinális ut.** A szombafai—vele-méri uton az alapozási, feltöltési és árkolási munkálatok elkészültek. A kavicsosáta a tavaszra maradt.

— **A Csáktornya-ukki vasut.** Novem-ber hó 4-én kezdtek meg a csáktornya-ukki vas-utvonall építését a maraszerdahelyi vonalon, hol Vranecis Károly járási főszolgabíró eszközölte az első kapavágást. Ezt megelőzőleg Schenk szelneci plébános isteni tiszteletet tartott, az Isten áldását kérve a megkezdődő munkára. Százakra meg a munkások száma — írja a „M.” — kik már hetek óta ott vesztelnek s nehezen várták a munka megkezdését, mely azért kesett oly so-káig mert a közlekedésügyi miniszteriumban az ut részleges munkálatával nem voltak készen.

— **Rendetlen pénzkézlelés.** Szombat-hely város pénzkézlelését a Kranz miniszteri ta-nácsos vezetéssel által kiküldött bizottság nem ta-lálta rendben. Reiszig Ede vasmegeji alispán Baumann pénztáros állásától felbuzgostotta, mert a kezébe alatt álló egyes alapoknál hiányt, aca-hol pedig fölösleglet találtak s el is rendelte ele-ne a fegyelmi vizsgálatot. A hír az egész vá-roban nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert Baumann pénztáros a város egyik legbiz-telebb embere. Az egész esetet azonban meg mélyen titkolják.

— **Földmivés-iskola.** A földmivésügyi miniszter a szakértelem fejlesztése érdekében a kisgazdák és ugynevezett bérsgazdák kiképzésére szolgáló földmivés-iskolák felállítását szükséges-nek tartván, az ily iskolákkal a pénzügyi helyzet figyelembevételével minden külön jellegű gazda-sági vidéket fokozatosan fog feljesztani. S így a több megyében felállítandó földmivés-iskola te-kintetben megindított tárgyalások annyira fejlő-dtek, hogy ez iskolák előreláthatólag még az 1890. évben megnyithatók lesznek. Ugy tudjuk, hogy a földmivés-iskola ügye vármegyénkben is már annyira fejlett, hogy alig hiányzik hozzá egy-két alapítványt és felállítható lesz.

— **A mayerlingi kápolna.** Mindszen-tek napján a király jelenlétében először mondták misét abban a kápolnában, mely az egykori ma-yerlingi kastélyban, a trónörökös házolszóbaa helyén emelkedik. A szomoru katasztrófa színhelye, a kétábalom házolszóba, tudvalevőleg nem volt elég tágas kápolna számára. Hozzávetveket egy-néhány szomszédos helyiséget s így készült el a mai kolostor-kápolna. Korai gót-stílusban van építve, lépcsőzetes följárás vezet kapujához, mely még eddig nem készült el; sokszínű, aranyozott lesz a kapu. pompás fafaragásokkal. Maga a ká-polna három hajlora oszlik, a középső jóval ma-rasabb, mint a szélsők. Két gránit-oszlop és három iv tartja a kórust, hat oszlop választja el a hajlókát. Az oszlopok mind gránitból valók, leved-díszí faszorgat fejeikkel. Jobbra a bejárat mellett két márványtábla van, az egyikben az építő és a tervező neve olvasható: „Schemfl H. es. kir. udv. titkár. Schmalzhof J. építőmester”; a más-ikon pedig ez van: „Épült az 1889. évben 3 eszári és apostoli királyi felsége I. Ferenc József magánvagyonából.” Pontosan azon a hely-en, a hol a trónörökös ágya állott, áll most az oltár, mely karszi márványból készült. Nem

készültek el még a kápolnában a falfestések és a festett ablakok. Jobbra a sekrestye, balra egy kisebb kápolna csatlakozik az egyszerű épülethez.

— **A zóna.** Az új személytároló berendezése óta augusztus, szeptember és október hónapokban — hivatalos jelentés szerint — a magyar állam-vasutak vonalain jó két millióval több személy utazott, mint a múlt év ugyanezen szakában.

— **Az Eiffel-torony jövője.** A párisi-akát élénken foglalkoztatja az a kérdés, mi fog történni a kiállítás berekesztése után az Eiffel-toronyral, mely tudvalevőleg husz év tartamára az építője által megalkotott társaság tulajdonát képezi. Ennek a társaságnak tervei vannak a to-ronyral; lámpája ezental is csak egy fog vilá-gítani minden este, mint ennek előtte, hogy az éjjeli járó-éleknek értésükre adja, hogy a to-ronyra jövében is föl lehet jutni. A torony nyitva fog állni mindenki előtt mindnap délelőtti 10 órától délutáni 4 óráig. A felszállás hétköznapon negy. önnep- és vasárnapokon két frankba fog kerülni. Azt hiszik, hogy ezental egy felszálló-gép is győzni fogja a szolgálatot, de azért a többit is készenlethez fogják tartani. Az elsőme-letlen két ebédlő-terem fog a felszállók rendelkezésére állni, míg a másik két termet olvasó- és zene-teremmé alakították át. A második emeleti termet nagy pompával rendezik be, úgy, hogy bárki is szívesen fog ott egy-két óra hosszát időzni. Olyanoknak, a kik meg akarják kísérteni a torony csúcsán lévő friss levegő hatását, bé-reletjegyeket fognak szolgálatni. Eiffel még nem tudja pontosan, hogy mennyibe kerül a torony építése, miután a zárszámadások még nem kész-ültek el; valószínű, hogy az építési költségek összesen körülbelül hét és fél millió frankra rug-nak. A bevételek a kiállítás tartama alatt meg-közéltetettek a hat millió frankot.

— **A világ legnagyobb orgonája** most készül a római Szt-Péter templom számára és kicsinyített mintája a párisi világkiállításon volt látható. Az orgona arányairól fogalmat nyujt az körülölmény, hogy nem kevesebb mint 4000 kórta fogja az új orgonát előadandó zenemű-vet énekelni kísérni. Guomond Károly már írja is az ez alkalomra szánt karácsonkét.

— **Ötvenmillió örökség.** San-Francisco körüli irjak, hogy ott nemrég olyan örökség került szétosztás alá, a mely még az aranymezős Kaliforniában is feltűnést keltett. Crocker Ká-roly, a déli Pacific vasut igazgatója halt meg, aki nem kevesebb, mint 50 millió frtnyi vagyont hagyott hátra. Ez a vagyon öt örökös között oszlott meg, az elhunyt özvegye, három fia és leánya között. Crocker szegény vasuti munkás fia volt a hallat-lan szorgalma által vitte annyira, hogy San-Francisco egyik leggazdagabb polgárává lett.

— **A nagyteltség jutalma.** Keserűen panaszkodik levelében a „B. Hp.” egyik vidéki tudósítója, aki máskülönbűen egy megyei központ fiatal szolgabírája. Reggel jóval a hivatalos órák előtt sietett a hivatalba, egy sürgős ügyet akart háborítatlanul befejezni, de sürgős teendője da-cára is megállt, hogy segítsen egy öreg anyóknak, aki nyögve zizpelt egy nagy kosarat. „Jó lelki ember vagyok — írja levelében — és megesset rajta a szívem. Láttam, hogy kevesen járnak még az utcán, azért hat minden habozás nélkül meg-fogtam a kosár egyik fülét és segítettem vinni azt egy jó darabon — a hivatalomig. Ott saját erejére bízam az anyókat és siettem munkához ülni. Alig verem a tollat a tintartatóba, jön a feleségem, a családem meg két szomszédasszony és ugyancsak nagy hangon könyvelik, hogy indít-sak nyomozást, mert úgy a miénk, mind pedig a két szomszédasszony által az udvarra szántitani akasztott fehérműt valami gyalázatos tolvaj ellopta. A beidézett tanuk vallomása szerint egy öreg asszony ácsorgott kora reggel a kapuk előtt egy nagy füles kosárral és az átelleni mézsáros azt is látta, hogy a kiakasztott fehérműt a ko-sárba rakogatta. — Képzeltetik, hogy mennyire megörültem, mikor meggyőződtem arról, hogy saját magam segítettem ellopni a fehérműmet.” Megesik biz az ilyen, még egy szolgabíróval is!

— **Mennyit fog a nap novemberben.** A nap, mely november elsején 6 óra 40 perczkor kel s 4 óra 41 perczkor nyugszik le, e hó végéig 1 órárt és 13 perczet fogy.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Szombathelyen e hó 5-én volt az utóállítás, mely alkalommal a IV. korosztályból 30-an sorozattak be. — A Deutsch Ernő elleni sajtóüggyben e hóra kitűzött tárgyalás, miután a vád megszüntetett és az ügy visszavonott, nem fog megtartatni.

— **A hazából.** Kossuth Lajos Marosvásárhely diszpolgáráva s ujabban a marosvásárhelyi önképző és betegseggyógy-egylet diszelnökévé vá-lasztotta. — A pécsi dalárda a tél folyamán kör-utrá kel. — A fonográf e hó 3-án felséges kirá-lyunknak is leti bemutatva. Edison megbizottja-nak ez alkalomból a király gyémántokkal kirakott melltű ajándékozott. — Okt. hóban a fővárosi adó-pénztáraknál 335,594 frt 77 kr. adót fizettek be,

mely eredmény 71,842 frttal kedvezőlenebb a múlt évi októberinél. — Geiger J. esetőnyi (Vesz-prém m.) postamester múlt hó 31-én Kós szupári körvonalán öngyilkossá lett. — Az első hazai takarékpénztár 50 éves jubiluma alkalmából egy kétszáz ötvenezre forintos alapítványt tesz, egy nagyszabású fővárosi tápintézet létesítése céljából. — Budapestén „Vasmegeji kör” című egy-let alakult. — A magyar kir. bevédésé jelenleg 3430 tiszt és 209 663 lögegy. Ló-állománya 7399. — Az apagylikos Möriz József az évi súlyos börtönre ítéltetett. Özvegy édesanyja és lánytest-vele a fiatal ember sorsa feletti bánkódásban m. hó végeü öngyilkossággal vetettek véget életük-nek. — Szegeden ma meggyűlést tartanak Kossuth Lajos polgárfoga ügyében. — Mura-Szerdahelyen múlt hó 28-án a Murán eszokan átkelni akaró három ember közül kettő a vízbefullt.

— **A külföldről.** Királyiánk e hó 4-én Korfuba utazott. — A német eszazár pár keleten utazgat. — November 6-án mint a kiállítás utolsó napján, Páris rendkívüli élénk volt; az idő remek és a kiállítást látogatók száma valóban mesés, úgy, hogy a nagy tolongásban járnai alig lehetett. — A glesgowi szőnyeggyár, melyet éppen most alakítanak át, a nagy vihar következtében bedőlött. — Az újnapétt, rész rázuhant a régi helyiségre, melyben mintegy 140 munkásnő dolgozott. A hal-lottak és sebesültek számát körülbelül 50-re teszik.

Gazdasági közlemények.

— **Kwizda készítményei.** Mint annak idején említettük, Kwizda Ferencz János korneu-burgi es. kir. szállító készítményei Londonban különös sikerrel alkalmaztattak, mely körülölmény — tekintettel a nagy óvatosságra, mely a löne-velés ez országában alkalmazatik, — elégsé-ge tanúsítja eme gyártmányok értékét. Ezek világ-híre vergődtek és nemzetgazdasági tekintetben nagy fontosságnak, mivel ezek használatával tud-vaevőleg az állatoknál igen gyakran beálló be-telegéseknek elje vehető a földmivésnek eszköz nyujtatik, háziállatait egészségben megtarthatni, mulatkozó betegségeknel pedig gyors segélyt nyujthatni. Ily előnyök mellett eme gyártmányok annál értékesebbek, mivel állatorvosok kisebb helyen ninesenek és így a földmivésnek lakásaitól távol laknak, holott ezen készítmények minden nagyobb városban eladás végett rakitáron vannak.

CSARNOK.

A kártyavető cigányasszonyok.

Isten a jövendőt eltkartta szemünk elől. És mily jól tette!

Mi is lenne velünk, ha eszünk megnyilásától — srunkig, minden reánk jövő eseményt előre láthatnánk?

Azt el nem lehet mondani! Tánudna a világon egy borzasztó zűrzavar, egy reméletes harez és háború! Az egyik péld-aul azt mondani: az én életem úgy is egy pár nap; rajta! heje hujja, világ buja! A másik vagy örö-mében vagy félelemben talán megörülne!

Azután, ami legfájdalmasabb; elköltözne a földről a reményeség anygala; az a szelid, ked-ves lény, mely a paradicsom küszöbétől — ko-rporajági kiseri a szegényt, a gazdagot, a boldo-gót és szerencsétlent.

Reményeség nélkül mi lenne a mi életünk? Valóban jót van ugy, amint van. A Gond-visedés ezzel is bölcseséget mutatja meg.

Annak dacára azonban, hogy a Gondvisedés a böles intézkedéseknek helyes voltát a józan ész belátja, az emberi szív nem ment a kíváncsiságtól. Be akar pillantani a jövőbe.

E kíváncsiságnak bizonyos tekintetben mind-nyájan rabjai vagyunk.

Ugy tartják, az első asszony, Éva anyánk története, meg a további tapasztalat is bizonyítja, hogy e gyengeségben különösen a nők szenvednek.

Es van a földön Istennek különösen egy te-remténye, ki talán természete, életmódja, élel-mes gondolkodása miatt is ki tudja szákmányolni a szívek e gyengeséget, kigyó módjára csuszik a kebelhez, hogy annak vágyait megismerve, el-hitesse a vergődő lélekkel, hogy ő látja, tudja a jövendőt.

Ki ne látott volna már életében kártyavető cigányasszonyt?

Ott ül a konyha küszöbén. Haja bozontos, mint a szénás szeker, arca ráncos, mint egy legény vasárnapi eszimaszára. Szeme sötét, mint az éjszaka, vagy mint a jövendő, melybe nem láthatunk Sovány, száradt karjai egy pillanattal ninesenek nyugodtan, ujjai közt kártyát kever.

Ez a jövendő könyve, lapjairól olvassa az eseményeket!

A család fehérműtsége körülveszi. Félelemmel és reményeséggel közelkednek feléje, jól tartják étellel, még néha pénzzel is... hiszen ingye-nem lehet jövendőt látni...

